

ירושלים, ט"ז בתשרי תשפ"ג.

לכבוד

חבר השופטים

פרס ראש הממשלה,

המלצה על הסופר בן-ציון יהושע לפרס היצירה

נכבדיי,

מי שעוקב שנים אחר ספריו של הסופר בן-ציון יהושע – לומד להעריך את המחויבות שלו לספרות העברית לדורותיה. הכתיבה שלו שואבת מן הרבדים השונים, מן המשקעים של השפה העברית, ואתה הקורא יודע שלא אלמן ישראל: דורות של יצירה אינם נשכחים, וסופר בישראל יודע לצקת את כתביו כנדבך על נדבכים קודמים, יצירות הכתובות בכישרון ובעומק. והמיוחד בכל התמהיל הזה – ירושלים ספוגה בכל חלקיק של סיפוריו ושל הרומנים שלו.

קריאה בסיפוריו של בן-ציון יהושע אכן מענגת אותנו בזיכרונות, באוצרות רוח שלא נשכחו. הנוסטלגיה כמו מבקשת להקל עלינו להתמודד עם המשברים, עם צער הדמויות. לפנינו סופר רב יכולת, שיודע לתאר גיבורים בתהליכים של למידה, של השתנות.

סיפורי הקובץ "קץ הפלאות" יודעים תמיד ללפף אותנו באווירה ובמעטפת מערפלת של סוד, תפילות קסם וחלומות גאולה. סיפוריו רוויים בניסיון של דמויות שונות לחפש נחמה במיסטיקה, באוטופיות של ישועה על טבעית, באמונות תפלות של שדים ומזיקים, והכאב רב: דבר לא מצליח להושיע את הגיבורים. כשבן-ציון יהושע כותב, הוא חי את האווירה של אותם ימים, את אביזרי התקופה, את המאכלים, את המנהגים. המעטפת הצבעונית אינה מסתירה משברים, ואנו מתוודעים למאבק עם חברה משתנה, זמנים שבהם סדרי חברה נסדקים.

מטילדה, גיבורת הסיפור 'מעמול לקצין אנגלי' מנסה למרוד, ואל תצפו שהארומה והצבעים יכסו את המשברים. ראו מה קורה להתמודדות של מטילדה עם החוקים הנוקשים של העולם הישן: "בעיניים אדומות ובקול חנוק צעדה מטילדה לחדר המנהלת, שם פגשה את אִמָּה הבוכייה. פניה של המנהלת היו הפוכות, שפתיה הדקות היו קפוצות ונבלעו בין שיניה. בידיים רועדות ובשיניים נוקשות סיננה המנהלת: "נשגב מבינתי, איך

אתם, חכם מאיר מצליח והרבנית ברוריה, נכשלתם בחינוך בתכם?" (קץ הפלאות, עמ' 22). הנוסטלגיה והאווירה הקסומה אינן מצליחות להסתיר סדקים ומשברים. הייחוד בסיפוריו, הוא היכולת לשלב רגעים מענגים עם מציאות של התרסקות. הטלטלה אינה פוסקת. הקריאה סוחפת אותנו, וכל זה בשל יכולת המספר לשאוב אותנו עמוק פנימה לאופי המקורי של התקופה: אנו נרקחים בתוך תבלינים ומיני מאפה, ובסופו של יום מתברר לנו, שלאותם אביזרים מושכי לב יש משמעות גורלית. המעמול מתחבר בסופו של דבר לאותו קצין אנגלי, ושם הסיפור מתפענח כחלק מסיפור אהבה גדול. המעמול אינו רק מתכון לרתק אותנו בניחווחות משכרים, אלא מוטיב מרכזי משנה עולמות.

ספריו של בן-ציון יהושע מתכתבים זה עם זה. קחו למשל תיאור מספרו 'יונים מעל החומה'. ברגע מסוים של משבר, כאשר הוא מתאר ריב בין אבי המשפחה לאם, הוא כותב: "פניו היו אדומים כמו הבורשט של זלדה השכנה." הדימויים שאובים מעולם הבית: חלב, בורשט. תבלינים חריפים. מצרכי יסוד פשוטים. אלה רכיבי המטפוריקה בעולם המבע של הכותב. חלק מן התמונות קשורות לנוף הירושלמי, לגוונים המיוחדים של הסביבה הירושלמית, הדימויים הירושלמיים: "איש מאיתנו לא יכול היה לעצור בעד הזמן הדוהר. היינו כמו מכונית, שאיבדה את הבלמים בכביש שבע האחיות." כך, עולמו של הילד ב"שתיקת התרנגול" חושף מסלול שנוסק לגבהים, ואנו חשים את רעד הנפילה: "הרגשתי כמו עפיפון שאיבד את החוט בסערה והוא נסחף אל יעד בלתי ידוע". סיפוריו של בן-ציון יהושע סוחפים אותנו למציאות טעונה מאוד, צומת של מתחים, ומעל הכול: ניגוד קורע לב בין עולם של ילדות, שהולך וקורס, לבין עולם של חומרנות ואנוכיות חסרת רגישות. עולם ריקני הולך וכובש את מקומו של העולם החם והעשיר, העולם הישן. דור חדש, קר וציני מנצח את עולם המסורת, התמימות, הערכים. בסיפורים אחרים ראינו את בן-ציון יהושע, פורש כנפיים מעל אווירה כה קשה, כדי לסחוף אותנו להבנת המציאות, להבנת הקורה בעולם. בסיפור האופה הקווקזית אנו מעומתים עם סצנה של מאבק בין תרבויות.

סיפוריו של בן-ציון יהושע יודעים תמיד להתעלות מעל האווירה המכושפת ועומק היגון, ובהמשך העלילה אנו נלקחים אל מבט מרוחק משהו, למסלול של פרספקטיבה, שיש בה גם הומור עצמי, אירוניה, שילוב של דמע ובת צחוק, ומעל לכול – יש כאן ניסיון להבין בהבזקים של חכמת חיים מרוחקת את ההווה הכאובה, שסדקה את חיי גיבוריו. בן-ציון יהושע יודע לטלטל את המעשים במבוכים אפלים של חוויות מרעישות, חזיונות בלהה, גלגולי נשמות מעוררי צמרמורת. העלילות

רחוקות מימי החול הרגילים ומן המקומות המוכרים – וכל כולן מעשה מרקחת של צבעים, טעמים וריחות, שילוב מטורף. תמצאו כאן בליל של אגדה ומציאות, כשפים, מיסטיקה, אהבות ושנאות, יצרים פרוצים ורומנטיקה, תככים ומזימות. כל זה מהווה חישוק רוחני להבנת עולמם הרוחני של הגיבורים.

אנו חיים דרך סיפוריו הווי ישן נושן, מטיילים ברחובות ההם, בקסם הלא נגמר של היישוב הישן בירושלים. וזה לוקח אותנו אל מעמקי החיים, אל החלום ואל הקשיים. לא זמן של תפנוקים. אנו מוצאים עצמנו בסיפורים שונים, וגם בספריו לאורך הדרך בתקופת מלחמת הקוממיות, ימים של מחסור, מאבקים בין זרמים שונים. אנו מתוודעים לעולמם של גיבורים שמחויבים להתמודד לא רק על מאבק בין עולמות, בין ישן לחדש, בין מסורת למודרנה, אלא גם מאבקים קיומיים ממשיים. אכן זכינו, והעולם שהיה לא נשכח. דרך סיפוריו של בן-ציון יהושע אנו לומדים להכיר גיבורים מעולם אחר, דמויות מעולם הקודש במאבקן בעולם המשתנה, במסלולים של חיי חול המעמידים אותן בניסיונות קשים. במאבקים קיומיים, בחיים שהופכים לחזית. בסיפוריו של בן-ציון יהושע אנו נחשפים להסרת הלוט מעל דמויות מיתולוגיות בהווי הירושלמי. המעטפת הצבעונית בסיפוריו יוצרת מעין רקע של אידיליה שקטה, הכנה רגועה לקראת הסערה שתבוא. סיפוריו מלהטטים בין שקט מדומה לקונפליקטים. ויש משהו הקושר את הוויית הסיפורים לכתיבה של ש"י עגנון: גיבוריו יודעים למצוא את חוט הזהב של המסורת המחברת, את השביל אל ההיסטוריה היהודית, לספר התפילה, לגעגועים הפנימיים למורשת האחת ואין בלתי.

בברכה,

הרצל חקק,

לשעבר יו"ר אגודת הסופרים העברים

הרצל חקק, הראובני דוד 25 דירה 9 ירושלים, טל. 054-2888812

.Jerusalem, 16 Batsheva 2017

in honor of

the jury

,Prime Minister's Award

Recommendation of the writer Ben-Zion Yehoshua for the creative prize

,Dear Sirs

Those who follow the books of the writer Ben-Zion Yehoshua for years - learn to appreciate his commitment to Hebrew literature for generations. His writing draws from the various layers, from the sediments of the Hebrew language, and you, the reader, know that Israel is not a widower: generations of creation are not forgotten, and a writer in Israel knows how to pour his writings like a layer upon previous layers, works written with talent and depth. And the special thing in this whole mix - Jerusalem is soaked in every .particle of his stories and his novels

Reading the stories of Ben-Zion Yehoshua indeed delights us with memories, spiritual treasures that have not been forgotten. Nostalgia seems to want to make it easier for us to deal with the crises, with the sorrow of the characters. Before us is a multi-talented writer, who knows how to .describe heroes in processes of learning, of change

The stories of the file "The End of Miracles" always know how to wrap us in an atmosphere and a misty envelope of secret, magic prayers and dreams of redemption. His stories are saturated with the attempt of different characters to seek solace in mysticism, in utopias of supernatural salvation, in superstitions of demons and vermin, and the pain is great: nothing succeeds in saving the heroes. When Ben-Zion Yehoshua writes, he lives the atmosphere of those days, the accessories of the time, the foods, the customs. The colorful shell does not hide crises, and we become aware of the struggle with a changing society, times when social orders .are cracking

Matilda, the heroine of the story 'Toil for an English Officer' tries to rebel, and don't expect the aroma and colors to cover

up the crises. See what happens to Matilda's dealing with the strict rules of the old world: "With red eyes and a choked voice, Matilda walked to the principal's room, where she met her crying mother. The principal's face was upside down, her thin lips were pursed and swallowed between her teeth. With trembling hands and stiff teeth, the principal hissed: "It is sublime from my understanding, how can you, Chacham Meir Moslayh and Rabbi Boria, fail to educate your daughter?" (The End of Wonders, p. 22). The nostalgia and the magical atmosphere do not manage to hide cracks and crises. The uniqueness of his stories is the ability to combine delightful moments with the reality of a crash. The shock It does not stop. The reading sweeps us away, and all this is due to the narrator's ability to draw us deep into the original character of the period: we brew in spices and types of pastry, and at the end of the day it becomes clear to us that those attractive accessories have a fateful meaning. The toil ultimately connects with that English officer , and there the story unfolds as part of a great love story. The toil is not only prepared to fascinate us with intoxicating aromas, but a .central motif that changes worlds

Ben-Zion Yehoshua's books correspond with each other. Take for example a description from his book 'Doves over the wall'. At a certain moment of crisis, when he describes a fight between the father of the family and the mother, he writes: "His face was as red as Zelda's neighbor's borscht." The images are drawn from the home world: milk, borscht. Hot spices. Simple basics. These are the metaphorical components of the writer's world of expression. Some of the images are related to the Jerusalem landscape, the special shades of the Jerusalem environment, the Jerusalem images: "None of us could stop the speeding time. We were like a car that lost its brakes on the Seven Sisters Road." Thus, the child's world in "The Silence of the Rooster" reveals a path that soars to the heights, and we feel the tremor of the fall: "I felt like a kite that lost its string in a storm

and was swept away to an unknown destination." Ben-Zion Yehoshua's stories sweep us into a highly charged reality, a crossroads of tensions, and above all: a heartbreaking contrast between a world of childhood, which is collapsing, and a world of insensitive materialism and selfishness. An empty world is taking the place of the warm and rich world, the old world. A new, cold and cynical generation is conquering the world of tradition, innocence, and values. In other stories we saw Ben-Zion Yehoshua, spreading his wings above such a difficult atmosphere, to sweep us to an understanding of reality, to an understanding of what is happening in the world. In the story of the Caucasian baker we are confronted with a scene of a struggle between .cultures

Ben-Zion Yehoshua's stories always know how to rise above the bewitched atmosphere and the depth of grief, and later on in the plot we are taken to a somewhat distant view, to a path of perspective, which also has self-humor, irony, a combination of tears and laughter, and above all - there is here an attempt to understand in flashes of the wisdom of a life that distanced the painful existence that cracked the lives of his heroes. Ben-Zion Yehoshua knows how to shake up the actions in dark labyrinths of sensational experiences, visions in Leha, reincarnations that cause shivers. The plots are far from the usual weekdays and familiar places - and all of them are a concoction of colors, tastes and smells, a crazy combination. You will find here in a night of legend and reality, magicians, mysticism, loves and hates, wild passions and romance, intrigue and conspiracies. All this constitutes a spiritual framework for understanding the spiritual world of .the heroes

We live through his stories the old way, walking through those streets, in the never-ending charm of the old settlement in Jerusalem. And it takes us to the depths of life, to the dream and to the difficulties. No time for indulgences. We find ourselves in different stories, and also in his books

along the way during the communist war, days of scarcity, struggles between different currents. We are introduced to the world of heroes who are obliged to face not only a struggle between worlds, between old and new, between tradition and modernity, but also actual existential struggles. We did win, and the world that was will not be forgotten. Through the stories of Ben-Zion Yehoshua we learn to know heroes from another world, figures from the holy world in their struggle in the changing world, in the paths of a desert life that put them through difficult trials. In existential struggles, in life that becomes the front. In the stories of Ben-Zion Yehoshua, we are exposed to the removal of Lot from mythological figures in the Jerusalem sense. The colorful envelope in his stories creates a kind of background of a quiet idyll, a calm preparation for the coming storm. His stories juggle between simulated silence and conflicts. And there is something that ties the essence of the stories to the writing of SH Agnon: his heroes know how to find the golden thread of the connecting tradition, the path to Jewish history, to the prayer book, to the inner longings for

Ben-Zion Yehoshua's books correspond with each other. Take for example a description from his book 'Doves over the wall'. At a certain moment of crisis, when he describes a fight between the father of the family and the mother, he writes: "His face was as red as Zelda's neighbor's borscht." The images are drawn from the home world: milk, borscht. Hot spices. Simple basics. These are the metaphorical components of the writer's world of expression. Some of the images are related to the Jerusalem landscape, the special shades of the Jerusalem environment, the Jerusalem images: "None of us could stop the speeding time. We were like a car that lost its brakes on the Seven Sisters Road."

Thus, the child's world in "The Silence of the Rooster" reveals a path that soars to the heights, and we feel the tremor of the fall: "I felt like a kite that lost its string in a storm and was swept away to an unknown destination." Ben-Zion Yehoshua's stories sweep us into a highly charged reality, a crossroads of tensions, and above all: a heartbreaking contrast between a world of childhood, which is collapsing, and a world of insensitive materialism and selfishness. An empty world is taking the place of the warm and rich world, the old world. A new, cold and cynical generation is conquering the world of tradition, innocence, and values. In other stories we saw Ben-Zion Yehoshua, spreading his wings above such a difficult atmosphere, to sweep us to an understanding of reality, to an understanding of what is happening in the world. In the story of the Caucasian baker we are confronted with a scene of a struggle between .cultures

Ben-Zion Yehoshua's stories always know how to rise above the bewitched atmosphere and the depth of grief, and later on in the plot we are taken to a somewhat distant view, to a path of perspective, which also has self-humor, irony, a combination of tears and laughter, and above all - there is here an attempt to understand in flashes of the wisdom of a life that distanced the painful existence that cracked the lives of his heroes. Ben-Zion Yehoshua knows how to shake up the actions in dark labyrinths of sensational experiences, visions in Leha, reincarnations that cause shivers. The plots are far from the usual weekdays and familiar places - and all of them are a concoction of colors, tastes and smells, a crazy combination. You will find here in a night of legend and reality, magicians, mysticism, loves and hates, wild passions and romance, intrigue and conspiracies. All this constitutes a spiritual framework for understanding the spiritual world of .the heroes

We live through his stories the old way, walking through those streets, in the never-ending charm of the old

settlement in Jerusalem. And it takes us to the depths of life, to the dream and to the difficulties. No time for indulgences.

We find ourselves in different stories, and also in his books along the way during the communist war, days of scarcity, struggles between different currents. We are introduced to the world of heroes who are obliged to face not only a struggle between worlds, between old and new, between tradition and modernity, but also actual existential struggles.

We did win, and the world that was will not be forgotten. Through the stories of Ben-Zion Yehoshua we learn to know heroes from another world, figures from the holy world in their struggle in the changing world, in the paths of a desert life that put them through difficult trials. In existential struggles, in life that becomes the front. In the stories of Ben-Zion Yehoshua, we are exposed to the removal of Lot from mythological figures in the Jerusalem sense. The colorful envelope in his stories creates a kind of background of a quiet idyll, a calm preparation for the coming storm. His stories juggle between simulated silence and conflicts. And there is something that connects the essence of the stories to the writing of SH Agnon: his heroes know how to find the golden thread of the connecting tradition, the path to Jewish history, to the prayer book, to the inner yearnings for the one .heritage and there is no end to it

,Regards

Hakkak Herzl, Herzl

Former chairman of the Hebrew Writers Association